Lietas Nr.C29 5719 17
Lietas arhīva Nr.C-2204/18
ECLI:LV:RLPT:2018:0424.C29571917.3.S

S P R I E D U M S
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2018.gada 24.aprīlī

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa
tiesnese Sanita Rūtenberga,
ar tiesas sēžu sekretāri Laumu Olavu,
piedaloties prasītājai /pers. A/,
2018.gada 3.aprīlī izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu /pers. A/ prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā iesniegts /pers. A/ prasības pieteikums pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu parāda piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka /datums/ ir dzimusi pušu meita /pers. C/. Notariāli šķirot laulību, 2015.gada 28.septembrī puses noslēdza vienošanos par nepilngadīgā bērna aizgādību, saskarsmes tiesībām un bērna uzturlīdzekļiem. Vienošanās 3.punktā noteikts, ka atbildētājs apņemas maksāt prasītājai uzturlīdzekļus bērna uzturam 200 EUR mēnesī līdz katra kalendārā mēneša 20.datumam, pārskaitot uzturlīdzekļus uz prasītājas bankas kontu vai izmaksājot skaidrā naudā. Par laiku no 2015.gada 1.novembra līdz 2017.gada 30.novembrim (25 mēneši) atbildētājam bija jāsamaksā uzturlīdzekļi bērna uzturam 5000 EUR apmērā. Atbildētājs nav samaksājis prasītājai līgumā paredzēto uzturlīdzekļu summu. Uzturlīdzekļu parāds ir 3000 EUR. Prasītāja ir aprēķinājusi likumiskos nokavējuma procentus 225 EUR apmērā par laiku no 2016.gada 1.septembra līdz 2017.gada 30.novembrim. Prasītāja nevēlas izmantot mediāciju strīda risināšanā. Prasītāja lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai uzturlīdzekļu parādu 3000 EUR un likumiskos nokavējuma procentus 225 EUR.

Atbildētāja rakstveida paskaidrojumos par celto prasību norādīts, ka saskaņā ar pušu vienošanos uzturlīdzekļus var maksāt ar pārskaitījumu uz bankas kontu vai skaidrā naudā. Papildus pārskaitījumiem uz prasītājas bankas kontu atbildētājs samaksāja prasītājai skaidrā naudā 200 EUR – 2017.gada maijā, 150 EUR – 2017.gada jūnijā, 250 EUR – 2017.gada jūlijā. No 2016.gada 7.septembra līdz 2016.gada 1.novembrim atbildētājs nesastāvēja darba tiesiskajās attiecībās, bet 2016.gada novembra mēnesī tika apmācīts jaunajā darba vietā, līdz ar to atbildētājam nebija iespējas veikt uzturlīdzekļu samaksu prasītājai. Atbildētājs nepiekrīt uzturlīdzekļu parāda summai un prasījumam par likumisko nokavējuma procentu piedziņu. Atbildētāja ģimenē ir gaidāma bērna piedzimšana. Atbildētāja ienākumi ir aptuveni 900 EUR mēnesī, no kuriem atbildētājam ir jāsedz kredītsaistības un jāuztur ģimene. Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu, atbildētājs lūdz tiesu sadalīt tiesas izdevumus starp pusēm vienādās daļās.

Prasītāja tiesas sēdē prasību uzturēja un paskaidroja, ka atbildētājs apņēmās maksāt uzturlīdzekļus bērna uzturam 200 EUR mēnesī, bet noslēgto vienošanos nepildīja. Atbildētājs nav veicis uzturlīdzekļu maksājumus skaidrā naudā, bet tikai ar pārskaitījumu uz prasītājas norēķinu kontu. Prasītāja lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai uzturlīdzekļu parādu 3000 EUR un likumiskos nokavējuma procentus 225 EUR.

Atbildētājs tiesas sēdē neieradās, lai gan par tiesas sēdi atbildētājam tika paziņots atbilstoši Civilprocesa likuma 56.panta piektās daļas nosacījumiem, nosūtot tiesas pavēsti uz atbildētāja deklarēto dzīvesvietu. Civillieta tika izskatīta bez atbildētāja piedalīšanās saskaņā ar Civilprocesa likuma 156.panta pirmās daļas noteikumiem.

Motīvu daļa

Novērtējot lietas dalībnieku paskaidrojumus un civillietā iesniegtos rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka celtā prasība ir pilnībā apmierināma.

Saskaņā ar dzimšanas apliecību /datums/ ir dzimusi /pers. B/ un /pers. A/ (/uzvārds/) meita /pers. C/.

(lietas 6.lapa)

Saskaņā ar Civillikuma 178.panta otro daļu, ja vecāki dzīvo šķirti, vecāku kopīga aizgādība turpinās. Bērna aprūpi un uzraudzību īsteno tas no vecākiem, pie kura bērns dzīvo.

Civillikuma 177.panta ceturtajā daļā noteikts, ka bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam).

Saskaņā ar Civillikuma 179.panta pirmo daļu vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu; šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt; strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Šā panta otrajā daļā noteikts, ka pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem. Šā panta piektajā daļā noteikts, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Lietā nav strīda par to, ka nepilngadīgais bērns /pers. C/ dzīvo kopā ar prasītāju un atrodas prasītājas aprūpē un uzraudzībā. Prasītājai ir nepieciešami līdzekļi bērna ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanai, bērna kopšanai un izglītošanai. Atbildētājam ir pienākums piedalīties nepilngadīgā bērna /pers. C/ ikdienas uzturēšanā, dodot katru mēnesi uzturlīdzekļus prasītājai bērna uzturam.

2013.gada 22.janvārī starp pusēm noslēgta rakstveida ienošanās par kopīgā nepilngadīgā bērna aizgādību, saskarsmes tiesībām un bērna

uzturlīdzekļiem. Vienošanās 3.punktā noteikts, ka /pers. B/ apņemas maksāt uzturlīdzekļus bērna uzturam 200 EUR mēnesī. Vienošanās 4.punktā noteikts, ka uzturlīdzekļi maksājami /pers. A/ (/uzvārds/) līdz katra kalendārā mēneša 20.datumam, maksājumus veicot norēķinu kontā AS „Swedbank" bankas kontu /numurs/ vai skaidrā naudā, pretī saņemot rakstisku apliecinājumu par naudas samaksu.

(lietas 9.lapa)

Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne vēlāk radušās izpildījuma grūtības nedod tiesību atkāpties no līguma.

Par laiku no 2015.gada 1.novembra līdz 2017.gada 30.novembrim (25 mēneši) atbildētājam bija jāsamaksā uzturlīdzekļi bērna uzturam 5000 EUR apmērā. Prasītājas iesniegtais akciju sabiedrības „Swedbank" konta izraksts apliecina, ka laikā no 2015.gada 1.novembra līdz 2017.gada 1.decembrim kontā ir saņemti maksājumi bērna /pers. C/ uzturam 2225 EUR apmērā, no kuriem 2000 EUR ir attiecināmi uz laika periodu no 2015.gada 1.novembra līdz 2017.gada 30.novembrim. (lietas 10.lapa) Atbildētājs ir samaksājis uzturlīdzekļus 2000 EUR apmērā par laiku no 2015.gada 1.novembra līdz 2016.gada 31.augustam, tātad no atbildētāja par labu prasītājai jāpiedzen uzturlīdzekļu parāds 3000 EUR apmērā par laika periodu no 2016.gada 1.septembra līdz 2017.gada 30.novembrim.

Saskaņā ar Civillikuma 1828.pantu, ja izpildījuma laiks ir noteikts, tad parādniekam tas jāievēro, negaidot sevišķu kreditora atgādinājumu.

Puses bija vienojušās par to, ka uzturlīdzekļu maksājumi 200 EUR apmērā ir veicami katru mēnesi līdz 20.datumam, tomēr atbildētājs neievēroja izpildījuma termiņus un neveica visus uzturlīdzekļu maksājumus.

Saskaņā ar Civillikuma 1759.panta 1.punktu - procenti jāmaksā, arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata par katru parāda samaksas nokavējumu, kaut arī parāds pats par sevi būtu bezprocentīgs; šādus procentus sauc par nokavējuma procentiem

Saskaņā ar Civillikuma 1765.panta pirmo daļu procentu apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā; ja tas nav darīts, kā arī tajā gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā.

Prasītājai ir likumīgs pamats aprēķināt nokavējuma procentus par uzturlīdzekļu samaksas nokavējumu. Saskaņā ar prasības pieteikumā norādīto aprēķinu likumiskie nokavējuma procenti 225 EUR apmērā aprēķināti par laiku no 2016.gada 1.septembra līdz 2017.gada 1.decembrim.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu tiesa atzīst prasītājas tiesības saņemt likumiskos sešus procentus gadā no nesamaksātās uzturlīdzekļu parāda summas par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus; prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība; atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Saskaņā ar Civillikuma 1838.pantu to, ka samaksa ir izdarīta ir jāpierāda tam, kas to apgalvo. Atbildētājs nav pierādījis savus apgalvojumus par to, ka daļa no uzturlīdzekļu maksājumiem tika veikti skaidrā naudā.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6.panta pirmajā daļā noteikts, ka tiesiskajās attiecībās, kas skar bērnu, bērna tiesības un intereses ir prioritāras. Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmo daļu bērnam ir tiesības uz tādiem apstākļiem (atbilstošs uzturs, apģērbs, pajumte), kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību.

Bērna interesēs ir piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai uzturlīdzekļus tādā apmērā, kā puses ir rakstveidā vienojušās, tas ir, 200 EUR mēnesī, jo atbildētājs likumā noteiktajā kārtībā nav lūdzis tiesu atzīt 2015.gada 28.septembrī starp pusēm noslēgto vienošanos par spēkā neesošu vai samazināt uzturlīdzekļu apmēru bērna uzturam.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktu pēc lietas dalībnieka lūguma tiesa spriedumā var noteikt, ka pilnīgi vai noteiktā daļā nekavējoties izpildāms spriedums par uzturlīdzekļu piedziņu bērnam.

Sprieduma, kas nav stājies likumīgā spēkā, nekavējoša izpilde ir izņēmums no Civilprocesa likuma 203.panta piektajā daļā un 204.panta pirmajā daļā noteiktās vispārējās kārtības, ka spriedumu izpilda pēc tā stāšanās likumīgā spēkā. Lūdzot noteikt sprieduma nekavējošu izpildi, prasītājam jānorāda īpaši apstākļi, kuru dēļ nepieciešama sprieduma nekavējoša izpilde. Šāds viedoklis ir izteikts judikatūrā. (Augstākās tiesas Senāta 2011.gada 22.jūnija spriedums lietā Nr.SKC-980/2011; 2013.gada 26.aprīļa spriedums lietā Nr.SKC-1106/2013; 2013.gada 22.novembra spriedums lietā Nr.SKC-1901/2013) /pers. A/ šādus apstākļus prasības pieteikumā nav norādījusi. Tiesa atzīst, ka nav pamata noteikt nekavējošu sprieduma izpildi.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu no tiesas izdevumu samaksas tiek atbrīvoti prasītāji prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 1.punktu prasības par naudas piedziņu prasības summa ir piedzenamā summa.

Apmierinātās prasības summa ir 3225 EUR. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punktu no atbildētāja valsts ienākumos jāpiedzen valsts nodeva 363,64 EUR.

Atbilstoši uzziņai ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumus apmērs ir 3,18 EUR. (lietas 3.lapa). Saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktu un 42.panta pirmo daļu no atbildētāja valsts ienākumos piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 3,18 EUR.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskas personas mantisko stāvokli, pilnīgi vai daļēji atbrīvo to no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, kā arī atliek valsts ienākumos piespriesto tiesas izdevumu samaksu vai sadala to termiņos.

Atbildētāja lūgums sadalīt tiesas izdevumus vienādās daļās starp pusēm nav apmierināms, jo prasītāja saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu ir atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos. Atbildētājs nav iesniedzis pierādījumus par savu mantisko stāvokli, līdz ar to tiesai nav pamata pilnīgi vai daļēji atbrīvot /pers. B/ no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos. Atbildētājam ir tiesības iesniegt pieteikumu par valsts ienākumos piespriesto tiesas izdevumu samaksas atlikšanu vai sadalīšanu termiņos.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 93., 97., 189., 190., 204.[1] pantu tiesa

n o s p r i e d a :

Prasību pilnībā apmierināt.

Piedzīt no /pers. B/ (personas kods /personas kods/) par labu /pers. A/ (personas kods /personas kods/) uzturlīdzekļu parādu 3000 EUR un likumiskos nokavējuma procentus 225 EUR par laiku no 2016.gada 1.septembra līdz 2017.gada 1.decembrim, kopā 3225 EUR.

Labprātīgi izpildot spriedumu, samaksa veicama norēķinu kontā Nr./numurs/ akciju sabiedrībā "Swedbank".

/pers. A/ ir tiesības saņemt likumiskos sešus procentus gadā no nesamaksātās uzturlīdzekļu parāda summas par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai).

Piedzīt no /pers. B/ valsts nodevu 363,64 EUR valsts ienākumos.

Valsts nodeva maksājama: saņēmējs: Valsts kase, reģ.Nr.90000050138, saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods TRELL V 22, konta Nr.LV 55 TREL 1060 1909 11200, maksājuma mērķis: valsts nodeva lietā Nr.C-2204/18, maksājuma dokumentu iesniedzot Rīgas pilsētas Latgales

priekšpilsētas tiesā.

Piedzīt no /pers. B/ ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,18 EUR valsts ienākumos.

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi maksājami kontā Nr.LV 51 TREL 2190 4580 19000, saņēmējs: Tiesu administrācija, NMR 90001672316, saņēmēja banka: Valsts kase, kods TRELLV22, iemaksas mērķis: ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi lietā Nr.C-2204/18, maksājuma dokumentu iesniedzot Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei – desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā Rīgas apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese Sanita Rūtenberga